

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Rationibus probatur nostra conclusio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

Quaest. IV. An Deus sit in spat. imagin. 213

qua tenet omnia, implet omnia, circumplectitur omnia, superexcedit omnia. Similia inquit Auctor lib. de speculo cap. 2. apud Aug. tom. 9.

39 Secundo faciunt illi Patres, quia aiunt Deum esse extra omnia, exteriorem rebus omnibus, vel iis exterius, aut forinsecus circumfundi: hoc argumentum conantur eludere recentiores aliqui Theologi, dicentes hanc dictam esse à Patribus propter incircumscriptionem essentiae diuinæ, quæ non est in loco circumscriptæ aut definitiue: non vero quasi instat corporis sit extra creaturas. Verum, quamuis non sit ad modum corporis, est tamen ad modum spiritus, si crearetur extra ecelum, extra quod etiam vere Deus habet existentiam actuaalem: si enim non habet, quomodo dici potest esse extra mundum, aut exterius rebus omnibus circumfundi, vt loquitur Hieronymus *Isai. 66. initio, & in Ezechiel. 40.* [Et introduxit me atrium.] & Hilar. *vbi supra.* Nam illud, quod nullo modo habet esse extra terminos alterius, sed solum cum illo, & in illo existit, extra illud non est, neque exterius, aut forinsecus circumfunditur. Nec ad veritatem harum locutionum sufficit diuinitas secundum essentiam, ita vt diuina ratione suæ perfectionis creatas omnes quodammodo supergressa exterius ambiat, continens omnem illarum perfectionem, & plures alias in infinitum: nam anima perfectior est corpore, itemque daemon, neque tamen illa dicitur esse exterior corpore quod informat, vel hic corpore, quod obsidet.

Accedit, quod Patres diuinam magnitudinem respiciunt cum ita loquuntur, vt patet apud Dionysium *cap. neno. de diuin. nominib.* [Extrasecus (inquit) super omnem magnitudinem funditur.] Hieronym. *Isai. 66. initio,* [acne arbitremur (inquit) celo quoque, & terra dei magnitudinem metiendam, in alio loco de eo legimus, qui tenet celum palmo & tertiam pugillo, per quæ ostenditur deus, & forinsecus, & intrinsecus, & infusus, & circumfusus, dum, & folio ambigente non concluditur, & pugillo concludit, & palmo.] Greg. Magn. *citato libro secundo Moral. cap. 8.* & Auctor *libro de speculo, cap. trigesimo secundo, Petr. Damian. Epistol. 4. de Dei omnipotentia, cap. 6.* [Exterior (inquit) est per magnitudinem.] & Alcuin. *libro secundo de Trinitate, cap. quarto.* Deus exterior est, vt omnia concludantur ab eo, non locali magnitudine, sed potentiali præsentia, qua vbique præsens, & omnia illi præsentia; si ratione præsentiae omnia concludentis est rebus exterior, vtque non propter immensitatem perfectionis, sed magnitudinis virtualis dicitur exterior. Hoc ipsum expressit Isidor. *libro 1. sententiar. de sum. bono, cap. secundo, 3. tercio,* sic enim ait: [immensitas diuinæ magnitudinis ita est, vt intelligamus eum intra omnia, sed non inclusum, extra omnia sed non exclusum, & ideo interioriorem vt omnia contineat, ideo exteriorem, vt incircumscripæ magnitudinis suæ immensitate omnia concludat.] Quæ verba etiam usurpant Auctor *lib. de speculo cap. 22.* & Alcuin. *loco citato,* idem aperte significant Patres, qui dicentes Deum esse vbique vt significant excessum diuinæ immensitatis super omnia loca, addunt esse extra omnia. Ita Athanas. *Epistol. 1. ad Serapion. de Spiritu sancto,* dicens, [Verbum, & Spiritum sanctum esse vbique, & extra omnia.] & August. *lib. de cognitione vera vite, cap. 20.* [vbi scilicet in omnibus & extra omnia est totus.]

SVBSECTIO II.

Rationibus probatur nostra conclusio.

40 Primo, quia omne quod continetur sub termino vel obiecto præsentiae creatæ continetur subiecto vel termino præsentiae increatæ, & im-
participatæ: sed omne id quod est terminus vel obiectum præsentiae diuinæ increatæ, & im-
participatæ terminat formalissime ipsam præsentiam diuinam: ergo omne quod est terminus vel obiectum præsentiae creatæ, vel quod est sub tali termino adequato terminat ipsam præsentiam diuinam formalissime.

41 Sed spatium imaginarium est terminus, qui formalissime terminat præsentiam creatam: ergo spatium imaginarium est terminus qui formalissime terminat præsentiam diuinam increatam, & im-
participatam.

42 Tunc sic, omne id quod terminat formalissime præsentiam alicuius tanquam proprius terminus illius est, cui est præsens formalissime res, cuius est illa præsentia: sed deus habet præsentiam, cuius terminus formalis est spatium imaginarium; ac proinde spatium imaginarium formalissime terminat præsentiam diuinam, & increatam: ergo deus per talem præsentiam formalissime est præsens spatio imaginario. Maior prima & præcipua est euidentia, ideo omne quod continetur sub obiecto vel termino scientiæ creatæ continetur sub obiecto vel termino scientiæ increatæ, quia ipsa scientia creatæ, cuius terminus est ille, continetur sub scientia increatæ propter proportionem quæ datur inter scientiam, & obiectum & etiam omne obiectum potentiæ creatæ continetur sub obiecto vel termino potentiæ increatæ, quia ipsa potentia creatæ quatenus creatæ participatur ab increatæ, & continetur sub illa ratione cuius obiectum potentiæ creatæ debet esse pars obiecti potentiæ creatæ.

43 Sed etiam præsentia creatæ, & participatæ, quatenus talis continetur sub præsentia diuina participatur ab ea, & est participatio illius: ergo etiam obiectum seu terminus præsentiae creatæ continetur sub obiecto præsentiae increatæ, est pars illius, & participatur ab ipso: consequentia est euidentia, quia vbi est eadem ratio formalis est idem effectus, vel quasi effectus formalis: sed tota ratio formalis propter quam obiectum, seu terminus scientiæ & potentiæ creatæ sunt terminus, & obiectum etiam scientiæ & potentiæ diuinæ, & continetur sub obiecto illius, est quia talis scientia, & potentia creatæ, cuius obiectum est illud continetur sub scientia, & potentia increatæ, & participatur ab illa; nam propter proportionem quæ datur inter potentiam, scientiam, obiectum, & terminum quantum ad hoc, quidquid dicitur de vno dicitur de altero: sed etiam præsentia creatæ participatur à præsentia increatæ, & continetur sub illa: ergo etiam obiectum seu terminus præsentiae creatæ est terminus seu obiectum præsentiae increatæ, & continetur sub obiecto illius, quæ continentia est effectus formalis illius rationis formalis, quæ datur in obiecta scientiæ & potentiæ. Minor prima, & præcipua est certissima ex ipsis terminis, quia impossibile est quod contineatur aliquid sub termino alicuius potentiæ vel quasi potentiæ, & non sit terminus illius, sicut impossibile est quod albedo contineatur sub termino potentiæ visuæ, & quod non sit terminus illius.

D d 3 impof

impossibile est etiam quod Petrus contineatur sub termino relationis paternitatis, & quod non sit terminus illius, & tandem impossibile est quod ante Christus contineatur sub termino adequato omnipotentiae, & quod non sit terminus inadequatus illius in quo non est multum immorandum cum ex ipsis verbis liquido constet: sed impossibile est quod aliquid sit terminus alicuius potentiae vel quasi potentiae quin formalissime terminet talem potentiam vel quasi potentiam, quia terminus a terminando dicitur, sicut albedo a dealbando, & relatio a referendo; nam si terminus nullomodo terminat eodem modo dicitur terminus, ac dicitur vivens, quod nullomodo vivit, sed potius omnino inanime est, quod quam sit absurdum lips, & tonsoribus notum est, nam impossibile est quod detur actus primus qui non possit exercere actum secundum, sed terminus est actus primus terminandi: ergo non potest dari terminus quin possit terminare, itaque in tantum dicitur terminus, in quantum aliud ab ipso terminatur: sed non potest terminari aliquid ab alio, quin id, a quo terminatur terminet ipsum, quia nunquam datur vox passiva, sine activa, quia sunt sinonima, vel quasi sinonima & inter sinonima nulla datur separatio, & divisio cum sint idem omnino: ergo si terminus formalitatis divinae v.g. scientiae vel potentiae est id, a quo terminatur illa, sine dubio terminus erit, qui terminat illam, vel qui poterit terminare ipsam; unde si formalitas in actualitate consistit, nunquam dabitur terminus talis formalitatis quin actu terminet illam, sed praesentia divina consistit in actualitate existendi praesentialiter, vel faciendi Deum actu praesentialiter vel faciendi Deum actu praesentem: ergo terminus eius erit terminus, quatenus actu terminat talem praesentiam.

44 Secunda minor principalis est manifesta, quia coelum empireum habet formalissimam praesentiam, sed praesentia coeli empirei est formalitas relativa, quae quatenus talis debet habere terminum: ergo praesentia coeli empirei vel ultimae sphaerae habet formalissimum terminum, sed talis formalis terminus est praesens coelum per talem praesentiam, & nulli alij est praesens coelum empireum nisi spatio imaginario, nam ultima superficies convexa coeli empirei replet illud spatium, ac proinde est praesens ipsi cuius ratio est manifesta, nam talis superficies convexa coeli empirei est praesens alicui, sed non est aliud, cui sit praesens nisi spatium illud: ergo terminus, cui est praesens coelum empireum non est aliud nisi spatium illud vacuum, quod vocatur imaginarium: ergo coelum empireum habet pro termino formali spatium imaginarium in ordine ad suam praesentiam.

45 Praeterea, si Deus nullum aliud corpus creavisset nisi coelum empireum, sine dubio coelum empireum esset praesens ubi nunc est: sed non esset praesens sibi ipsi, quia praesentia est conceptus relativus & non absolutus; ac proinde est ad aliud praeter praesens: ergo esset praesens alteri praeter se, sed non esset aliud cui possit esse praesens nisi spatium illud vacuum: ergo coelum empireum haberet pro termino suae praesentiae spatium illud imaginarium, & eodem modo vrgetur supponendo ut verum id quod Theologi asserunt, videlicet Christum esse stantem supra superficiem connexam coeli empirei, in quo nulla est difficultas, & minor si ponatur casus de possibili, in hoc igitur casu caput Christi Do-

mini est praesens vere & realiter, sed non est praesens alteri praeter spatium imaginarium: ergo spatium imaginarium est terminus praesentiae capitis Christi formalissimus?

46 Praeterea supponamus neque esse coelum empireum, neque corpus illud in mundo, & quod creet Deus Angelum in hoc spatio ubi existit mundus, tunc Angelus haberet praesentiam: ergo esset praesens vere & realiter, quia impossibile est, quod detur forma in subiecto capaci, quin constituat illud in esse effectus formalis, sed illa praesentia Angeli est relatio ad terminum formalem, cui est praesens: ergo Angelus per illam praesentiam esset praesens alicui termino, sed non est aliud quod possit esse terminus talis relationis seu praesentiae Angelicae nisi spatium illud, in quo est: ergo spatium imaginarium seu vacuum est terminus formalissimus praesentiae creatae, & quod terminat formalissime illam.

Dices Angelum ibi non habere praesentiam.

47 Sed contra manifeste, quia ad omnem existentiam, siue creatam, siue increatam actualem ut distinguitur ab existentia possibili praeterita, & futura sequitur praesentia actualis, quia impossibile est quod aliquid ita existat tempore praesenti, & non sit praesens actu, sicut impossibile est quod aliquid habeat futuritatem; aut mensuretur sola duratione futura, vel praeterita, & non sit praeteritum aut futurum: sed quod actu existit in praesenti duratione est: ergo in praesenti est: ergo praesens est, sed quod praesens est quatenus coneretur est, debet habere praesentiam, quae est abstractum formale constitutum illius, sicut album necessario habet albedinem, & unitum unionem: ergo Angelus, qui actu existit formalissime in praesenti duratione & formalissime differt a futuro pure a puro praeterito, & puro possibili, ac proinde est formalissime praesens, necessario debet habere praesentiam formalissimam, per quam actu sit praesens alicui.

48 Declaratur, & vrgetur amplius, quia omnis gradus entis habet aliquod exercitium formale, siue virtualiter ut in Deo, siue formaliter ut in creaturis distinctum ab ipso gradu a parte rei, ut videre est in substantia, cuius exercitium est substantia in accidenti, cuius exercitium est inharentia in ente intellectuali, cuius exercitium est intelligere, &c. Sed ens actu existens quatenus distinguitur ab ente possibili, futuro, & praeterito, & quatenus existit actu in duratione, praesenti, & ratione illius dicitur praesens, non potest habere aliud exercitium nisi actuale, & formalem praesentiam: ergo omne ens actualiter existens habet actualem, & formalem praesentiam: sed Angelus est actualiter existens: ergo Angelus habet, aut haberet in casu posito formalissimam praesentiam ad aliud tanquam terminum quia praesentia est relatio, aut secundum dici, aut secundum esse, ac proinde est ad aliud, cui sit praesens, sed non est aliud, cui in illo casu esset praesens Angelus nisi spatium illud: ergo spatium illud vacuum omni corpore esset terminus formalis praesentiae Angeli.

49 Ultimo sic vrgetur, quia Angelus in illo casu moveretur localiter, & ex una parte spatii ad aliam progrediretur, ut modo in hoc mundo proficere & probabile est, ut multi Doctores asserunt, supra coelum empireum in spatio illo moveri Angelos assistentes Christo Domino tanquam supremo Regi, & Imperatori, in quo nulla est difficultas, quia motus Angeli, seu potentia motiva illius non dependet a corporibus, &